

Handläggare
Jacky Cohen**Till**
Östermalms Stadsdelsnämnd
sammanträde 131024

Förslag till centraliserad avgiftshantering för kommunalt och enskilt drivna förskolor, fritidshem och fritidsklubbar

Remiss från Kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Tjänsteutlåtandet överlämnas till Kommunstyrelsen som svar på remissen.

Göran Månsson
stadsdelsdirektörEva Broström
avdelningschef

Bakgrund

Östermalms Stadsdelsnämnd (SDN) har av Kommunstyrelsen (KS) fått bifogade remiss angående förslag om centraliserad avgiftshantering för förskola, fritidshem och fritidsklubb, såväl kommunalt som enskilt drivna. Remisstiden sträcker sig till den 25 oktober.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Östermalms Stadsdelsförvaltning (SDF), BoU-avdelningen.

Ärendet

I stadens budget för 2013 har KS fått i uppdrag att, i samråd med Utbildningsnämnden (UtbN), utreda hur en centraliserad avgiftshantering för förskola och fritidshem skulle kunna organiseras.

I Stockholms stad ligger ansvaret på SDN för att ta in föräldraavgifterna för den av SDF drivna förskoleverksamheten respektive UtbN:s skolor för den kommunalt drivna fritidshemsverksamheten. Totalt rör det sig om cirka 87 500 barn som omfattas av avgiftssystemet.

För enskilt driven skattefinansierad förskole- eller fritidsverksamhet sköts avgiftshanteringen helt av resp huvudman. Det finns olika sätt att hantera detta. Enligt referensgruppen efterfrågas inkomstuppgifter vid start på enheten och av vissa årliga uppdaterade uppgifter. Vid problem med obetalda fakturor anlitas ofta ett inkassobolag. Årskontroll av lämnade inkomstuppgifter görs på olika sätt, vissa granskar allas inkomster och andra gör inga kontroller. Mindre anordnare, t ex föräldrakooperativ med lämnar kanske fakturan direkt till vårdnadshavarna och stora

anordnare har köpt in en tjänst för faktureringen.

De enskilt drivna verksamheterna får ett avdrag på den skattefinansierade förskole- och fritidshemspengen baserat på den genomsnittliga avgiften i lägesstadsdelen. De enskilt drivna verksamheterna har möjlighet att ersättas med mellanskillnaden om deras avgiftsintäkter understiger de genomsnittliga för stadsdelsområdet. Detta administreras av Utbildningsförvaltningen (UtbF).

Stadsledningskontoret (SLK) har arbetat fram ett förslag till centraliserad avgiftshantering. Den centrala organisation som föreslås skapas, troligen under Servicenämnden, skall hantera föräldraavgifter för samtliga vårdnadshavare folkbokförda i Stockholms stad med barn inom förskola, pedagogisk omsorg eller fritidshem oavsett huvudman. Även avgifter inom enskilt driven skattefinansierad förskole- och fritidsverksamhet omfattas alltså av förslaget.

Utredningen bedömer att ett eventuellt införande skulle ta minst ett år, från beslut till en fullt ut genomförd organisation då en ny central enhet ska byggas upp.

Fortsatt utveckling och ökad användning av e-tjänster i staden, främst ”min barnomsorg” och ”anordnarwebben” är en förutsättning för ett införande.

För- och nackdelar med förslaget

En centralisering skulle enligt utredningen kunna innebära följande fördelar:

- Likvärdighet för vårdnadshavare oavsett vald verksamhet utifrån att en samlad specialistkompetens handlägger avgifter
- Enkelt för vårdnadshavaren då en enda enhet hanterar avgifter
- Effektivisering av avgiftshantering ger minskad total administration i staden
- Avlastar verksamheterna från administrativt arbete för att ge mer tid åt det pedagogiska uppdraget
- En och samma myndighet hanterar alla relevanta uppgifter för avgiftshantering
- Den pedagogiska verksamheten involveras inte i familjernas ekonomi
- Försvårar inskrivning under period barnet inte är på plats
- Större möjligheter att säkerställa att alla vårdnadshavare får korrekta avgifter utifrån övriga placerade barn enligt den så kallade syskonrabatten

Och enligt utredningen följande nackdelar:

- Det förekommer fristående anordnare och paraplyorganisationer

som är mycket negativt inställda till en central hantering av föräldraavgifter då en osäkerhet finns kring vad det kommer att kosta dem.

- Fristående anordnare kan välja om de vill omfattas av systemet eller inte vilket kan skapa olika villkor och olikhet i hanteringen.
- Fristående anordnare kan inte välja att sätta vilka avgifter de önskar
- Potentiell fördröjning mellan registrering av placering och registrering av avgiftsgrundande uppgifter när e-tjänsterna inte används
- Större avstånd för vårdnadshavaren i avgiftsfrågor vilket kan försvåra och fördröja att uppgifter om exempelvis vistelsetid inkommer korrekt och i tid
- Större avstånd för vårdnadshavaren i avgiftsfrågor vilket kan försvåra och fördröja att uppgifter om exempelvis vistelsetid inkommer korrekt och i tid.

Förvaltningens synpunkter

Föräldrar ändrar sina uppgifter ofta med många fel som följd. Det har under åren visat sig att många muntliga kontakter behövs för att reda ut missförstånd, förtydliga svåra begrepp i blanketterna och ge föräldrarna en bra service. Med en centraliserad hantering finns risken att denna service försämras. Föräldrarna har idag direkt kontakt med handläggaren och servicegraden är mycket hög. Den nära kontakten handläggare - förälder lägger en positiv grund till föräldrarnas upplevelse av förskoleverksamheten i stadsdelsområdet.

Erfarenheterna är blandade i staden av tidigare genomförda administrativa centraliseringar. Ibland har de gett bättre service, ibland sämre. När det gäller kostnaderna har det ibland blivit lägre kostnad, ibland när man redan haft en effektiv lokal hantering har centraliseringen tyvärr lett till högre kostnader utan att servicen blivit bättre.

En fördel med förslaget kan vara att det ger möjlighet för staden att få en mer enhetlig avgiftshantering när det gäller enskilt driven verksamhet. Idag kan avgiftshantering se väldigt olika ut inom enskilt driven verksamhet, där vi har allt från stora koncerner med en uppbyggd administration till små föräldrakooperativ med "kontoret på fickan".

Man ska dock ta i beaktande att enligt SLK:s utredning har ungefär hälften av de tillfrågade enskilt drivna verksamheterna varit negativa till förslaget. Man vill så långt som möjligt ha ett självbestämmande över sin verksamhet - det är ofta därför man har startat den, man känner en osäkerhet kring vad en centraliserad kommunal avgiftshantering kommer att kosta och man ser egentligen inga problem med dagens system.

Bilaga

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande dnr 329-1008-2013
